

คุณประโยชน์มากมาย

ไม้ดอกไม้ประดับ เมืองไทย

คุณค่าไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย

ปลูกประดับเพื่อความสวยงาม 🌸 คุณประโยชน์ทางสมุนไพร 🌸 สร้างความชุ่มชื้น-ร่มเย็น
ปลูกเสริมบารมี

ตรวจมลพิษพืชชื่อ
นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

อ.โชติอนันต์ และคณะ

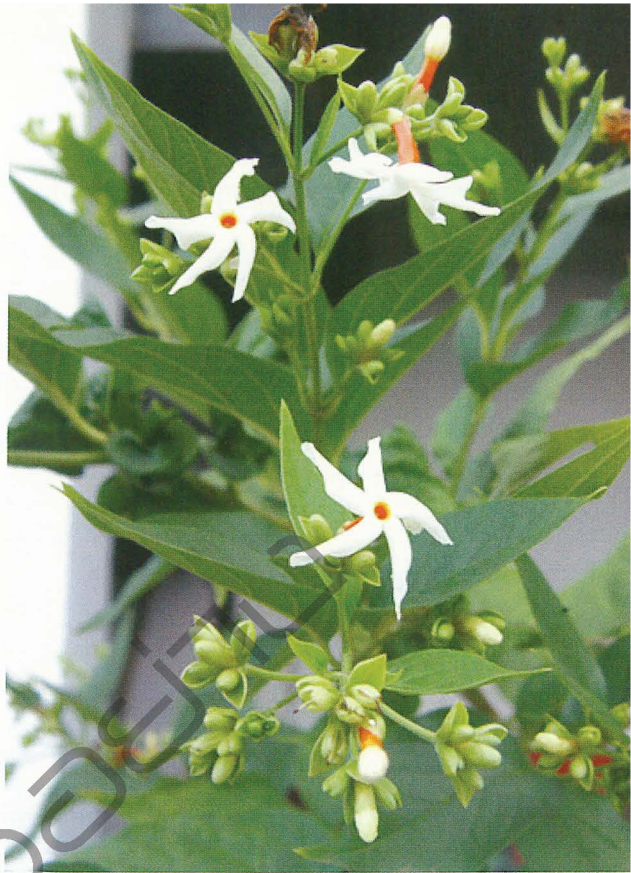
คุณประโยชน์มากมาย ไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย

...คุณค่าไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย...

- ❁ ปลุกประดับเพื่อความสวยงาม
- ❁ คุณประโยชน์ทางสมุนไพร
- ❁ สร้างความชุ่มชื้น-ร่มเย็น
- ❁ ปลุกเสริมบารมี

โชติอนันต์ และคณะ

1. กรรณิการ์

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กณิการ์, กรณิการ์, กรรณิการ์ (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์

OLEACEAE

ชื่อสกุล

Nyctanthes

ชื่อวิทยาศาสตร์

Nyctanthes arbor-tristis L.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

Night blooming jasmine.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มกึ่งไม้ต้นขนาดเล็ก (*ExS/ST*) ไม้ผลัดใบ สูงประมาณ 2–4 เมตร เปลือกลำต้นขรุขระหยาบ สีน้ำตาล กิ่งอ่อนเป็นรูปสี่เหลี่ยม และมีขนแข็งสีขาว สากมือ

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามกัน ลักษณะใบรูปไข่หรือรูปรี กว้าง 2–4 เซนติเมตร ยาว 4–9 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบและมีขน แผ่นใบสีเขียว เนื้อใบสาก

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง มีใบประดับคล้ายใบขนาดเล็ก 1 คู่ ดอกสีขาว มีกลิ่นหอม กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นรูปประฉิ่ง สีเขียว กลีบดอกโคนติดกันเป็นหลอดเล็ก สีส้ม ปลายแยกเป็น 5–8 แฉก ขอบกลีบดอกจักหรือเว้า ออกดอกช่วงเดือนสิงหาคม–พฤศจิกายน ห้อยตามกิ่งเหนือรอยหลุดร่วงของใบ 3–6 ดอก กลีบดอกอ่อนนุ่ม เรียวยาวและบิด 6 กลีบ รูปขอบขนาน

ผล ลักษณะรูปไข่ค่อนข้างกลมแบน ปลายเป็นติ่งแหลม ผลอ่อนมีสีเขียว พอแก่แตก้าออกเป็น 2 ซีก มีเมล็ดสีกละ 1 เมล็ด ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล

นิเวศวิทยา

พบขึ้นตามพื้นราบทั่วๆ ไป ในทวีปเอเชียเขตร้อน เช่น ในประเทศ
พม่า ศรีลังกา อินเดีย และไทย เป็นต้น

การปลูก และการขยายพันธุ์

เป็นไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ต้องการน้ำและความชื้น
ปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำกิ่งหรือตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกกันตามสวนสาธารณะ วัดวาอาราม และบ้านเรือนเพื่อ
ความสวยงาม ปลูกเป็นฉากหลังบังสายตาหรือปลูกเป็นกลุ่ม ให้ความ
ชุ่มชื้นและร่มเย็น เพราะเป็นไม้ที่ดอกมีกลิ่นหอมเย็น ดอกบานตอนเย็น
และจะร่วงในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ รสขม บำรุงน้ำดี เจริญอาหาร แก้ไข้ แก้ปวดข้อ ในอินเดีย
ใช้เป็นยาขับประจำเดือน

ดอก รสขมหวาน กลิ่นหอม ใช้ทำน้ำหอมแก้ไข้และลมวิงเวียน

เปลือกต้น รสขมเย็น ต้มน้ำดื่มแก้ปวดศีรษะ แก้ไข้ แก้ไอ

ราก รสขมฝาด บำรุงธาตุ บำรุงกำลัง ป้องกันผมหงอก บำรุง
ผิวหนังให้สดชื่น แก้อ่อนเพลีย

2. กระดังงาจีน

ชื่อท้องถิ่นอื่น

สะบันงาจีน (ภาคเหนือ); กระดังงาจีน, การเวก
(ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์

ANNONACEAE

ชื่อสกุล

Artabotrys

ชื่อวิทยาศาสตร์

Artabotrys hexapetalus (L.f.) Bhandari

ชื่อพ้อง

Annona hexapetalus L.f.

Artabotrys odoratissimus R.Br.

Artabotrys uncinatus (Lam.) Merr.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Karawek, Bhandari.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา (*ExC*) เนื้อแข็งขนาดใหญ่ เลื้อยพาดซุ้มหรือค้ำ ให้ร่มเงาได้ดี ผิวของกิ่งก้านค่อนข้างเรียบ ยอดอ่อนมีขน

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะใบรูปรีหรือรูปขอบขนานแกมรี ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านท้องใบสีจางกว่าและมีขนประปรายตามเส้นกลางใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อประมาณ 1–5 ดอก ออกดอกตรงข้ามกับใบ ก้านดอกแบนและโค้งงอ คล้ายขอยาว 1–2 เซนติเมตร ดอกอ่อนสีเขียว มีขน เมื่อแก่สีเหลือง ผิวค่อนข้างเรียบ กลีบเลี้ยง 3 กลีบรูปสามเหลี่ยม กลีบดอก 6 กลีบ เรียงสลับกัน 2 ชั้นชั้นละ 3 กลีบ ลักษณะรูปไข่หรือรูปขอบขนาน ปลายแหลม โคนกลีบดอกเว้าคล้ายรูปไข่ป้อมและโค้งแนบกับโคนกลีบชั้นใน ดอกมีกลิ่นหอมแรงโดยเฉพาะตอนเย็น ออกดอกตลอดปี

ผล เป็นผลกลุ่ม 4–20 ผล ลักษณะรูปรีป้อมหรือรูปไข่กลับ ผลอ่อนสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง แต่ละผลมี 1–2 เมล็ด

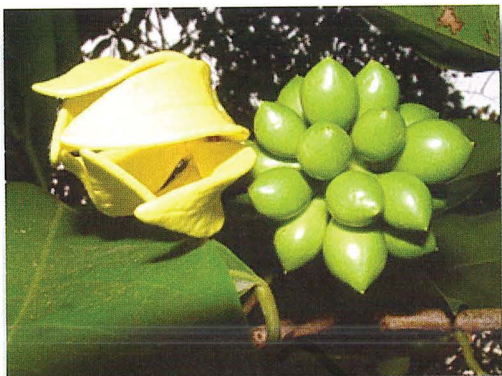
นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดในอินเดีย ศรีลังกา และจีนตอนใต้ พบในป่าเบญจพรรณ หรือป่าดิบทั่วไป ปลูกทั่วไปในเขตร้อน พม่า ไทย และภูมิภาคมาเลเซีย

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีใน
ดินร่วน ต้องการน้ำและ
ความชื้นปานกลาง ขยาย
พันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด
หรือการตอนกิ่ง นิยมทำ
โครงสร้างตาข่ายเพื่อให้
เถาเลื้อยไปได้

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน สวนสาธารณะ หรือ
วัดวาอาราม เพื่อความสวยงาม ให้ความชุ่มชื้นและร่มเย็น เพราะเป็นไม้ที่
ดอกมีกลิ่นหอมเย็น

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ดอก กลีบดอกหนา กลิ่นหอมแรง เมื่อสั่นไฟกลิ่นหอมรุนแรงยิ่ง
ขึ้น เป็นสมุนไพรที่ให้กลิ่นหอมเย็น นำพักผอนและหลับสบาย น้ำมันหอม
ระเหยที่ได้จากการกลั่นมีราคาแพง

หมายเหตุ

ปัจจุบันคนทั่วไปนิยมเรียกต้นกระดังงาจีนว่า “การเวก” ด้วยเนื่องจาก
ต้นไม้ทั้ง 2 ต้นนี้มีลักษณะทั่วไปคล้ายกันมาก ต่างกันที่การเวกมีขนทั่วไป
ตามกิ่ง ก้าน และใบ ใบและดอกของกระดังงาจีนใหญ่กว่าการเวก

3. กระดุมทอง

ชื่อท้องถิ่นอื่น

ชื่อวงศ์

ชื่อสกุล

ชื่อวิทยาศาสตร์

กระดุมทอง, พิกุลทอง (กรุงเทพฯ)

COMPOSITAE (ASTERACEAE)

Melampodium

Melampodium divaricatum (Rich. ex Pers.)

DC.

ชื่อพ้อง

Dysodium divaricatum Rich. ex Pers.

Melampodium paludosum Humb.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Kradum thong, Little yellow star.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก (ExH) ลักษณะเป็นพุ่มขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ 30–50 เซนติเมตร ตามลำต้นมีขนสาบมือ

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้าม ลักษณะใบรูปรีกว้างหรือรูปไข่ กว้าง 1–4 เซนติเมตร ยาว 3–9 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ หรือหยักซี่ฟัน แผ่นใบมีขนสาบทั้งสองด้าน ก้านใบสั้นมีครีบก้านใบ และครอบครีบ

ดอก ออกดอกเดี่ยว หรือคู่ตามซอกใบใกล้ปลายยอด ช่อดอกแบบช่อกระจุก

แน่น เส้นผ่านศูนย์กลางดอกประมาณ 2.5–3 เซนติเมตร โคนช่อดอกมีใบประดับรูปรี เรียงซ้อนกัน 2 ชั้น ดอกวงนอกเป็นดอกเพศเมีย มี 8–12 ดอก กลีบดอกสีเหลือง รูปรี ดอกวงในเป็นดอกสมบูรณ์เพศ โคนติดกันเป็นหลอด ปลายแยก 5 แฉก

ผล ลักษณะรูปสามเหลี่ยม ยอดแบน เมล็ดเล็กสีดำเป็นมัน ด้านข้าง
เป็นเหลี่ยมและมีรอยย่น

นิเวศวิทยา

เป็นไม้พื้นเมืองและมีถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกากลาง ขึ้นตามป่าทั่วไป
หรือตามที่โล่งแจ้ง ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์
ด้วยการเพาะเมล็ด

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับทั่วไปตามสวนสาธารณะ วัดวาอาราม
หรือบ้านเรือน เพราะให้สีสันสดใส สวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็น
ให้กับสถานที่ปลูก อาจจะปลูกลงกระถางหรือปลูกลงแปลงประดับสวน
ก็ได้

4. กระถินณรงค์

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กระถินณรงค์ (กรุงเทพฯ)

ชื่อวงศ์-อนุวงศ์

LEGUMINOSAE – MIMOSOIDEAE

ชื่อสกุล

Acacia

ชื่อวิทยาศาสตร์

Acacia auriculaeformis A.Cunn. ex Benth.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

Wattle, Kra thin narong, Black wattle.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น (*ExT*) ขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ สูงประมาณ 4–13 เมตร เรือนยอดแผ่กว้างทรงพุ่ม ลำต้นสีน้ำตาลหรือน้ำตาลดำ เปลือกแตกตามยาวไม่เป็นระเบียบ ใบและกิ่งก้านหนาแน่น กิ่งอ่อนสีเขียว แบน ไม่มีหนาม มักห้อยลง

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้นเมื่อยังเป็นกล้าอยู่ และหลุดร่วงไป เมื่อเจริญขึ้นเหลือเพียงก้านใบ แล้วแปรสภาพเป็นแผ่นคล้ายใบเรียงสลับถี่และห่างกันเป็นระยะๆ ลักษณะก้านใบที่กลายเป็นใบรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลมทั้งสองด้าน โคนเป็นรูปเกี้ยว แผ่นใบหนา เรียบ ผิวใบมีเส้นจางๆ ตามยาว 3–4 เส้น

ดอก ออกดอกเป็นช่อคู่ ตามโคนก้านใบ ตามยอดหรือปลายกิ่ง ช่อดอกยาวประมาณ 4–10 เซนติเมตร ช่อหนึ่งๆ ประกอบด้วยดอกเล็กๆ เป็นจำนวนมาก ไม่มีก้านดอก มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ โคนติดกัน กลีบดอก 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้สีเหลืองจำนวนมาก เมื่อดอกบานจะเห็นเกสรสีเหลืองโผล่จากดอก ทำให้ดูเป็นสีเหลืองทั้งช่อ มีกลิ่นหอม ออกดอกเกือบตลอดปี

ผล เป็นฝักแบนเล็ก และบิดม้วนเป็นวงกลม เมื่อแก่จะแตกออก ภายในมีเมล็ดขนาดเล็ก สีน้ำตาลดำ เป็นมัน 5–12 เมล็ด

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปออสเตรเลีย และเกาะนิวกีนิ เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามที่ราบทั่วไป ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทรายหรือดินสภาพทั่วไป ขยายพันธุ์ ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำ หรือการตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

สำหรับในประเทศไทย นิยมปลูกเป็นไม้ประดับและปลูกเป็นสวนป่า ตามสวนสาธารณะทั่วไป สถานที่ราชการ ริมถนน เพราะสร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ และเป็นไม้ที่ปลูกง่าย โตเร็ว นอกจากนี้ ลำต้นยังสามารถนำมาใช้เผาเป็นถ่านเพื่อประโยชน์ในครัวเรือนได้อีกด้วย

5. กระเทียมมเถา

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กระเทียมมเถา (กรุงเทพฯ)

ชื่อวงศ์

BIGNONIACEAE

ชื่อสกุล

Mansoa

ชื่อวิทยาศาสตร์

***Mansoa alliacea* (Lam.) A.H. Gentry**

ชื่อพ้อง

***Adenocalymma alliaceum* (Lam.) Miers.**

Pseudocalymma alliaceum (Lam.)

Sandwith

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Garlic vine.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา (ExC) ลักษณะลำต้นแข็งแรง เลื้อยพาดตามรั้ว กิ่งอ่อนเป็นสีเหลี่ยม สีเขียว ปลายกิ่งมีมือจับ เปลือกเถาแก่สีน้ำตาลอมเทา มีช่องอากาศกระจัดกระจายทั่วไป

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ ออกเรียงตรงข้าม ใบย่อยมี 2 ใบ ลักษณะใบย่อยรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลมมน โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ และเป็นคลื่นห่างๆ เล็กน้อย แผ่นใบสีเขียวเข้ม เรียบ เมื่อขยี้ใบดมจะมีกลิ่นเหมือนกระเทียม

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ตามซอกใบ ช่อดอกย่อยแบบช่อกระจุก มีดอกจำนวนมาก เมื่อบานเต็มที่พร้อมกันช่อดอกจะดูแน่นเป็นพวง ดอกมีสีม่วงหรือสีชมพูอมม่วง ต่อมาจะซีดลงจนเกือบเป็นสีขาวหรือสีชมพูอ่อน กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกันปลายแยก 5 แฉก กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดรูปกรวย ปลายแยกเป็น 2 ส่วน ออกดอกช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์

ผล เป็นฝักแบนแตกออกได้ 2 ซีก ลักษณะรูปขอบขนาน ปลายแหลม มีเมล็ดจำนวนมาก ลักษณะแบน ด้านข้างมีปีกใสทั้ง 2 ด้าน

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกาเขตร้อน แถบประเทศเม็กซิโกจนบราซิล เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามพื้นที่ราบทั่วไป ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินทั่วๆ ไป หรือดินร่วนปนทราย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง หรือการตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

สำหรับในประเทศไทย นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามรั้วบ้าน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ และราก รักษาโรคปวดบวมตามข้อและไขข้ออักเสบ แก้ไข้หวัด แก้เจ็บคอ

ใบ เถาและราก เป็นยาลดไข้ แก้ไข้หวัด และแก้เจ็บคอ

6. กล้วยบัว

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กล้วยบัว, กล้วยบัวสีชมพู (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์

MUSACEAE

ชื่อสกุล

Musa

ชื่อวิทยาศาสตร์

Musa ornate Roxb.

ชื่อพ้อง

Musa rosacea Jacq.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

Kluai bua, Flowering banana.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก (H) มีเหง้าใต้ดินสั้นๆ ลำต้นเทียมที่โผล่เหนือดินสูงประมาณ 1.5–2.0 เมตร แตกกิ่งก้านน้อย

ใบ เป็นใบเดี่ยว ลักษณะใบรูปขอบขนาน ลักษณะตั้งขึ้น กว้าง 15–20 เซนติเมตร ยาว 1 เมตร แผ่นใบสีเขียวเข้มกว่าด้านท้องใบ เส้นกลางใบสีเขียวหรือสีชมพู ก้านใบสีเขียว

ดอก ออกดอกเป็นช่อที่ปลายยอด เรียกว่าปลี โคนปลีเป็นดอกเพศเมีย ด้านปลายเป็นดอกเพศผู้ ลักษณะช่อดอกตั้งขึ้น ก้านช่อดอกไม่มีขน ใบประดับสีชมพูอมม่วง ลักษณะคล้ายกลีบดอกบัว กลีบรวมใหญ่ ไม่มีสี ออกดอกเมื่อเจริญเต็มที่

ผล ลักษณะรูปรีแกมรูปขอบขนาน เป็นเหลี่ยมกว้าง 3 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร ปลายและโคนเรียว ผิวเปลือกเรียบ มีขนขาวปกคลุม หวีหนึ่งมีแถวเดียวเรียงไม่เป็นระเบียบ เมล็ดสีดำลักษณะกลมขนาด 0.5 เซนติเมตร

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศอินเดียตอนใต้ เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามป่าดิบชื้นทั่วไป หรือตามที่ลุ่มชื้นแฉะ ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี สำหรับประเทศไทยมีปลูกมากในทางภาคเหนือ

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ

คุณประโยชน์ ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก

7. กันภัย

ชื่อท้องถิ่นอื่น

ชื่อวงศ์-อนุวงศ์

ชื่อสกุล

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

กันภัย (สระบุรี); ถั่วแปบช้าง (นครราชสีมา)

LEGUMINOSAE – PAPILIONOIDEAE

Afgekia

Afgekia sericea Craib

Thua paep chang.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา (C) ลักษณะเลื้อยพัน แตกกิ่งก้านสาขา กิ่งแตกใหม่อ่อนนุ่ม สีเขียวอ่อนและมีขนนุ่มทั่วไป

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกตรงข้าม ใบย่อย 15–17 ใบ ลักษณะใบรูปขอบขนานหรือขอบขนานแกมรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบบาง ด้านท้องใบมีขนหนาแน่นกว่าแผ่นใบ ก้านใบย่อยสั้น โคนก้านมีหูใบเป็นเส้นสั้นๆ

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบช่อกระจุก ที่ซอกใบและปลายกิ่ง ช่อหนึ่งๆ มีดอกมาก ทยอยบานจากโคนช่อมายังปลายช่อ โคนก้านดอกมีใบประดับสีชมพูเรียงกันแน่นที่ปลายช่อ ร่วงง่าย ลักษณะดอกรูปดอกถั่ว

ยาว 3 เซนติเมตร สีชมพู ส่วนต่างๆ ของดอกมีขน กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมกันเป็นรูปถ้วย กลีบดอก 5 กลีบ ออกดอกในช่วงฤดูฝน

ผล เป็นฝักสีน้ำตาล เมื่อแก่แตกได้ มี 2-3 เมล็ด ลักษณะเมล็ดแข็งค่อนข้างกลม สีดำเป็นมัน

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย พบขึ้นตามป่าเบญจพรรณ เป็นไม้กลางแจ้ง ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนทั่วๆ ไป และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือนและสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีลักษณะสวยงาม

8. กาชะลอง

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กาชะลอง, กาดสะลอง (ภาคเหนือ) ; ปีบ (ภาคกลาง) ; เต็กตองโพ (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี)

ชื่อวงศ์

BIGNONIACEAE

ชื่อสกุล

Millingtonia

ชื่อวิทยาศาสตร์

Millingtonia hortensis L.f.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

Cork tree, Indian cork tree.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น (T) ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูงประมาณ 5–20 เมตร เปลือกลำต้นขรุขระสีน้ำตาลปนเทาแตกเป็นร่องลึก เรือนยอดแตกกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มทึบ กิ่งมักห้อยลง และตามกิ่งมีช่องอากาศเป็นจุดๆ

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก 2–3 ชั้น ออกเรียงตรงข้าม ใบย่อยลักษณะรูปรีหรือรูปไข่แกมรูปหอก ปลายใบแหลม ขอบใบหยักเว้าหรือหยักกลมๆ หรือเรียบ โคนใบมน ใบกว้าง 2–3 เซนติเมตร ยาว 3–6 เซนติเมตร มีต่อมขนอยู่ตรงมุมระหว่างเส้นกลางใบและเส้นใบ

ดอก ออกเป็นช่อใหญ่ที่ปลายกิ่ง ลักษณะตั้งตรงยาวประมาณ 10–35 เซนติเมตร มีขนสั้นๆ กลิ่นหอม ดอกทยอยบานครั้งละจำนวนน้อย กลีบรองกลีบดอกโคนเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็นกลีบกลมๆ 5 กลีบ ขอบม้วนออก กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นท่อเล็กยาว ปลายท่อบานออก แยกออกเป็น 5 กลีบ ขนาดไม่เท่ากัน เกสรตัวผู้มี 4 อัน ยาว 2 อัน สั้น 2 อัน ติดอยู่ด้านในใกล้ปากท่อดอก ออกดอกช่วงเดือนกันยายน–พฤศจิกายน และบานในเวลาตอนเย็น

ผล เป็นฝักแบนตรงกว้าง 1–2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 20–35 เซนติเมตร ฝักอ่อนสีเขียว ปลายฝักแหลม ฝักแก่จะแตกออกเป็น 2 ซีก มีเมล็ดจำนวนมาก มีปีกใส ปลิวไปตามลมได้

นิเวศวิทยา

พบในป่าเบญจพรรณ ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของไทย เป็นไม้กลางแจ้ง นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ และปลูกตามข้างถนนทั่วไป

การปลูก และขยายพันธุ์

สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินทุกสภาพโดยเฉพาะดินร่วนระบาย

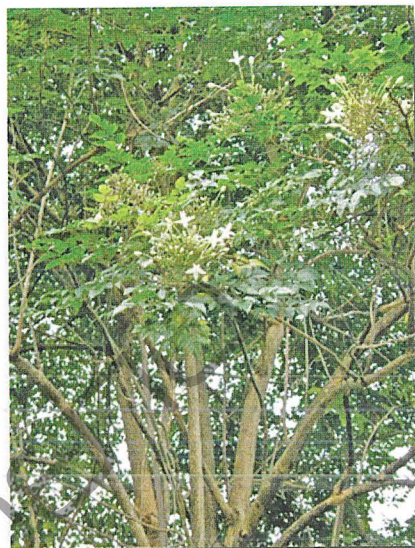

น้ำดี ความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด หน่อ หรือการปักชำต้นที่เกิดใหม่

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน ถนน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีลักษณะดอกสวยงามและกลิ่นหอมเย็น นอกจากนี้เนื้อไม้ยังอ่อนและมีสีเหลือง นิยมนำมาใช้ทำเครื่องเรือนและเครื่องประดับบ้าน

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ ใช้มานิบหรือสูบแทนฝิ่น ขยายหลอดลม ใช้รักษาอาการหอบหืดได้เช่นกัน

ดอก รสหวานขมหอม สูดแก้อาการหอบหืด แก้วริดสีดวงจมูก บำรุงน้ำดี บำรุงโลหิต แก้ลม บำรุงกำลัง

ราก รสฝืด บำรุงปอด แก้ววัณโรค แก้วปอดพิการ แก้วไอ แก้วเหน้อยหอบ

ข้อควรทราบ

ยอดอ่อน ใบอ่อน นิยมนำมาย่างไฟเป็นผักจิ้มรับประทานร่วมกับอาหารประเภทลาบ

9. กาษะลองคำ

ชื่อท้องถิ่นอื่น

สะเภา, อ้อยช้าง (ภาคเหนือ) ; จางจีด (เชียงใหม่) ; แคะเป๊ะ, ลำเภาลามตัน (ลำปาง) ; กาสะลองคำ (เชียงราย) ; กากี (สุราษฎร์ธานี)

ชื่อวงศ์

BIGNONIACEAE

ชื่อสกุล

Radermachera

ชื่อวิทยาศาสตร์

Radermachera ignea (Kurz) Steenis

ชื่อพ้อง

Spathodea ignea Kurz

Mayodendron igneum (Kurz) Kurz

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Kasalongkham, Tree jasmine.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น (T) สูงประมาณ 6–20 เมตร เปลือกต้นสีเทาปนน้ำตาล ตามลำต้นและกิ่งก้านจะมีรูระบายอากาศอยู่ทั่ว เรือนยอดจะทึบแผ่กว้าง เป็นพุ่มแบน

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก 3 ชั้น ออกเรียงตรงข้ามกัน ใบย่อย มี 2–5 คู่ ลักษณะใบรูปขอบขนานหรือรูปรีแกมใบหอก หรือขอบขนาน แกมใบหอก ปลายแหลมเป็นติ่ง โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ สีอ่อนกว่าท้องใบ

ดอก ออกเป็นกระจุกตามกิ่งและลำต้น กระจุกละ 5–10 ดอก ดอกย่อยสีเหลืองอมส้มหรือสีส้ม ทวยอบาน กลีบดอกโคนเชื่อมติดกัน เป็นหลอด ปลายแยกเป็นแฉกสั้นๆ 5 แฉก เกสรตัวผู้ 5 อัน ก้านช่อดอก มีขนละเอียด ออกดอกในช่วงเดือน มกราคม–เมษายน ผลัดใบก่อนออกดอก

ผล เป็นฝักเรียวเล็ก ยาวประมาณ 30–45 เซนติเมตร เมื่อแก่แตกเป็น 2 ซีก เมล็ด ลักษณะแบนมีปีกแคบ 2 ข้าง

นิเวศวิทยา

ขึ้นตามธรรมชาติบนเทือกเขาหินปูนที่ค่อนข้างชื้นทางภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงใต้ ป่าดิบชื้นทั่วไปหรือตามที่ลุ่มชื้นแฉะ ในต่างประเทศ

พบที่จีนตอนใต้ พม่า ลาว และเวียดนามตอนเหนือ เป็นไม้กลางแจ้ง
ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์
ด้วยการเพาะเมล็ด ตอนกิ่ง ปักชำกิ่ง และหน่อ

คุณสมบัติประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้น และร่มเย็นให้กับสถานที่ที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีลักษณะดอกสวยงาม พุ่มใบสวย เหมาะที่จะปลูกเป็นจุดเด่นตามมุมของพื้นที่หรือทางเดิน

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ นำมาโขลกคั้นเอาน้ำ ทาหรือพอกรักษาแผลสด แผลถลอก ใช้ห้ามเลือด

ลำต้น ผสมกับต้นขางปอย ต้นขางน้ำข้าว ต้นขางน้ำนม ต้นอวดเชือก ฝนน้ำดื่มแก้เซา

เปลือกต้น ต้มกรองเอาน้ำดื่ม แก้ท้องเสีย

10. กุหลาบมอญ

ชื่อท้องถิ่นอื่น

กุหลาบออน (เงี้ยว-แม่ฮ่องสอน) ; ยี่สุน
(กรุงเทพฯ); กุหลาบมอญ (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์

ROSACEAE

ชื่อสกุล

Rosa

ชื่อวิทยาศาสตร์

Rosa damascena Mill.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า

Damask rose, Summer damask rose.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่ม (Exs) สูงประมาณ 1–2 เมตร ลำต้นและกิ่งมีหนาม เปลือกต้นเรียบสีเขียว

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกเรียงสลับ ใบย่อย 3–7 ใบ ลักษณะใบรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบจักเป็นฟันเลื่อย หูใบแนบติดกับก้านใบ แผ่นใบเรียบสีเขียว ท้องใบมีขนเล็กน้อย

ดอก ออกเป็นช่อแบบช่อเชิงหลั่นที่ปลายกิ่งหรือยอด ดอกสีชมพูอ่อน ชมพูเข้มหรือแดง กลิ่นหอมแรง ฐานรองดอกเป็นรูปถ้วย กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ขาวเรียว สีเขียวรูปสามเหลี่ยมแคบ กลีบดอกซ้อนกันหลายชั้น รูปกลีบเกือบกลม เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียมีจำนวนมาก ก้านดอกยาวมีหนามเล็กๆ ออกดอกตลอดทั้งปี

ผล เป็นผลกลุ่ม ลักษณะรูปไข่ เมื่อสุกสีแดง

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดใน ซีเรีย ตุรกี และเอเชียไมเนอร์ ปลูกกันทั่วโลก

การปลูกและขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง หรือการตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก เพราะ

เป็นพืชที่มีลักษณะของดอกสวยงาม นอกจากนี้ยังนำมาทำดอกไม้ประดิษฐ์ และบุหงา

สรรพคุณด้านสมุนไพร

กลีบดอก รสสุขุม เป็นยาบำรุงหัวใจ ขับน้ำดี ลดการอักเสบ ลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือด กลีบดอกสดมีน้ำมันหอมระเหยใช้แต่งกลิ่นเครื่องสำอาง และน้ำกุหลาบยังเป็นส่วนผสมของน้ำดอกไม้เทศ ใช้บรรเทาอาการอ่อนเพลียและกระวนกระวาย ต้านแบคทีเรีย และฆ่าเชื้อโรคทั่วไป ดอกแห้งเป็นยาระบายอ่อนๆ แก้อ่อนเพลีย

11. กุหลาบพุดาม

ชื่อท้องถิ่นอื่น

ชื่อวงศ์

ชื่อสกุล

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อพ้อง

กุหลาบเทียม (ทั่วไป, กรุงเทพฯ)

CACTACEAE

Pereskia

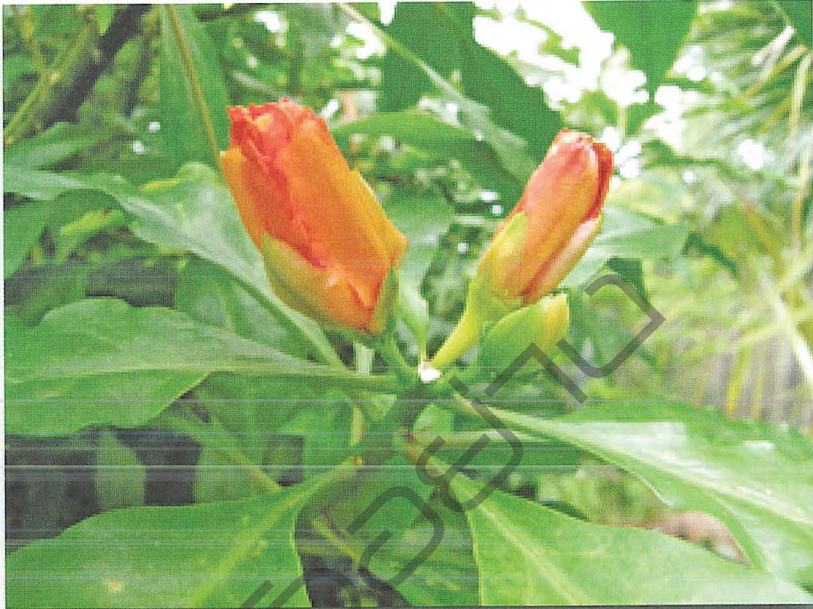
Pereskia bleo (Kunth) DC.

Cactus bleo Kunth

Pereskia bleo corrugate Cutak.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Kulap pugam, Wax rose.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่ม(Exs) ไม้ผลัดใบ สูงประมาณ 2-7 เมตร ลำต้นสีเขียวเข้ม เป็นมัน โคนต้นมีเนื้อไม้ กิ่งก้านอวบน้ำ และมีหนามยาวเป็นกระจุก เรือนยอดแผ่กว้าง

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะใบรูปรี รูปขอบขนานหรือรูปไข่กลับ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบ ขอบเป็นคลื่น แผ่นใบค่อนข้างหนา ก้านใบยาว ตามง่ามใบมีหนาม 1-25 อัน สีน้ำตาลแดง แข็งและปลายแหลม จำนวนหนามตามง่ามใบบนมีน้อยกว่าตามง่ามใบล่าง

ดอก ออกดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม 2–3 ดอก สีแดงอมส้ม ออกตามปลายกิ่ง ดอกทยอยบาน ก้านดอกยาว ปลายก้านเชื่อมติดกับฐานดอก รูปกรวยเหลี่ยม ขอบด้านบนฐานรองดอกมีกลีบประดับเล็กๆ 2–5 กลีบ กลีบดอก 10–15 กลีบ รูปไข่กลับ เรียงซ้อนกันหลายชั้น ชั้นนอกใหญ่กว่าชั้นใน เกสรตัวผู้จำนวนมาก ออกดอกตลอดปี

ผล คล้ายฝักบัวหรือรูปกรวยหัวเหลี่ยม ด้านบนแบน ผิวเป็นมัน เมื่อสุกสีเหลือง เมล็ดเล็กจำนวนมากสีดำ รูปไข่กลับหรือรูปไต

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดแถบโคลัมเบีย ปลูกได้ทั่วไปในเขตร้อน เป็นไม้กลางแจ้ง ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุยหรือดินทราย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการปักชำกิ่ง

คุณประโยชน์ ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีลักษณะดอกและผลสวยงาม

...เป็นที่ทราบกันดีว่า คนไทยเป็นคนที่มีความสุนทรี รักความสะอาด และนิยมปลูกแต่งด้วยเครื่องหอม ซึ่งจะได้เห็นได้จากผู้หญิงไทยในสมัยอดีตกาลรู้จักปรุงรสน้ำหอมใช้เอง มีการนำดอกไม้หอม มาทำเป็นถุงไว้ใส่เสื้อผ้า ข้างเตียง ลอยน้ำเพื่อถั้ม หรือใช้ล้างหน้า เป็นต้น

ในปัจจุบันไม้ดอกไม้ประดับถือได้ว่าเป็นนอกจากจะให้ความสวยงาม ความชุ่มชื้น - ร่มเย็นแล้ว ยังสามารถนำมาใช้เป็นสมุนไพรโดยการนำมาสกัดเป็นน้ำมันหอมระเหยเพื่อนำมาใช้ในจานสปามากขึ้น โดยเฉพาะไม้ดอกหลายชนิดจัดอยู่ในตำรับยาอันตรายคุณค่าและมีประสิทธิภาพสูง ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บได้อีกด้วย...

คุณประโยชน์มากมาย

ไม้ดอกไม้ประดับ
เมืองไทย

ISBN 978-974-60-3434-0

9 789746 034340

ดวงกมลพิมพ์ลิขสิทธิ์
นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า